

Crna Gora
Uprava prihoda i carina

Adresa: Bulevar Šarla de Gola broj 2
81000 Podgorica, Crna Gora
tel. +382 20 448 114
fax: +382 20 448 284
www.upravaprihoda.gov.me

Broj: **DN-45080/1-23**

Podgorica, 06.12.2023.god.

SEKTOR ZA USMJERAVANJE I NADZOR NAD RADOM CARINARNICA
PODRUČNA JEDINICA CARINARNICA PODGORICA
PODRUČNA JEDINICA CARINARNICA BIJELO POLJE
PODRUČNA JEDINICA CARINARNICA KOTOR
PODRUČNA JEDINICA CARINARNICA BAR

PREDMET: Obavještenje o sprovođenju tranzitnog postupka za robu koja se prevozi željeznicom-NCTS

U cilju jednoobrazne primjene odredbi Carinskog zakona ("Sl. list CG", broj 86/22) i Uredbe o bližem načinu sprovođenja carinskih postupaka i carinskih formalnosti ("Sl. list CG", broj 26/23), koje se odnose na tranzitni postupak za robu koja se prevozi željeznicom, a u skladu sa članom 10 stav 1 tačka 5 Zakona o carinskoj službi ("Sl. List CG" broj 3/16) Uprava prihoda i carina dostavlja ovo obavještenje.

Ovim obavještenjem se dodatno pojašnjava nacionalni postupak tranzita i zajednički postupak tranzita za robu koja se prevozi željeznicom, korišćenjem Novog kompjuterizovanog tranzitnog sistema (NCTS).

1. PRAVNI OSNOV

Pravna osnova je:

- Carinski zakon ("Službeni list CG", 86/22);
- Uredba o bližem načinu sprovođenja carinskih postupaka i carinskih formalnosti ("Službeni list CG", br. 26/23), u daljem tekstu uredba;
- Konvencija o međunarodnom željezničkom prevozu (u daljem tekstu: Konvencija COTIF), od 9. maja 1980;
- Konvencija o zajedničkom tranzitnom postupku (u daljem tekstu: konvencija), izmijenjena i dopunjena;
- Zakon o carinskoj službi (Službeni list CG br. 3/16, 80/17).

Ovo se obavještenje koristi zajedno sa Priručnikom za tranzit (dokument TAXUD/A1/TRA/005/2020-1, dio VI - Pojednostavljenja, stav 3.5. Roba u željezničkom prevozu). Uz to, obavještenje će se, prema potrebi, koristiti zajedno sa obavještenjima koja preciziraju: stavljanje robe u tranzitni postupak korišćenjem NCTS sistema, TIR

postupak, pojednostavljene postupke carinjenja robe, carinske postupke, obavještenja koja preciziraju izdavanje carinskih odluka i dr.

Preduslov za sprovođenje formalnosti u tranzitnom postupku pomoću tehnika za elektronsku obradu podataka, između elektronskih sistema privrednih subjekata i Uprave prihoda i carina Crne Gore i obrnuto, je Odobrenje za elektronsku razmjenu podataka u tranzitnom postupku koje izdaje Uprava prihoda i carina, shodno odredbama člana 8, stav 7 Carinskog zakona (više informacija o ovom odobrenju možete naći na <https://ecarina.me/ncts/elektronska-komunikacija>).

2. IZRAZI

Izrazi korišćeni u ovom obavještenju imaju sljedeća značenja:

- Tovarni list CIM je dokument koji prati robu tokom željezničkog prevoza. Ovaj dokument ima standardizirani oblik i sadržaj. Pravnu osnovu ima u Konvenciji COTIF.
- CUV - jedinstvena pravila o upotrebi vagona u međunarodnom željezničkom prevozu.
- Nosilac postupka je lice koje podnosi deklaraciju ili za čiji račun se ta deklaracija podnosi, ili na koje su prenijeta prava i obaveze u vezi sa tranzitnim postupkom; prijevoznik u čijem je posjedu roba.
- Ugovoreni prevoznik je željeznička kompanija sa kojom je pošiljalac zaključio ugovor o željezničkom prevozu robe prema Konvenciji COTIF. Ugovarač mora biti informisan o potrebnim informacijama o svim prevoznicima koji su uključeni u prevoz robe. Unosi se u polje 58a CIM tovarnog lista.
- Zamjenski prevoznik je željeznička kompanija koja nije sklopila ugovor o prevozu sa pošiljaocem, ali kojoj je ugovoreni prevoznik povjerio obavljanje željezničkog prevoza u cjelini ili u dijelu. Unosi se u polje 57 CIM-a.
- Uzastopni prevoznik je željeznička kompanija odgovorna pošiljaocu prema CIM ugovoru o prevozu. Unosi se u polje 57 CIM-a.
- Države zajedničkog tranzita su sve države potpisnice Konvencije o zajedničkom tranzitnom postupku, osim države članice EU.
- CER – Zajednica/udruženje evropskih željezničkih i infrastrukturnih privrednih subjekata.
- UIC šifra - Međunarodna unija željeznica dodjeljuje četvorocifreni broj željezničkoj kompaniji.
- Re-ekspedicija - ponovna dostava pošiljke za prevoz.

3. PODNOŠENJE ROBE

Roba se mora podnijeti na željezničkim stanicama na kojima se vrši iznošenje ili unošenje robe ili prelazak putnika između Crne Gore i trećih zemalja. Stanice se smatraju službenim mjestima.

U skladu sa članom 6, Dodatak B, Konvencije COTIF, svaka pošiljka koja se unosi na carinsko područje Crne Gore ili drugih potpisnica konvencije mora biti praćena CIM tovarnim listom sa sadržajem i zahtjevima člana 7, Dodatak B, Konvencije COTIF.

Željeznička kompanija je dužna, carinskoj ispostavi na željezničkim stanicama, besplatno pružiti:

- pristup njihovim objektima,
- prevoz po okončanju carinskih formalnosti,
- bez odlaganja, obavještava o voznim redovima i svim stvarnim kretanjima robe,
- odgovarajuće prostorije za obavljanje carinskih formalnosti i
- dovoljan broj parkirnih mjesta u blizini ovih prostora.

4. TRANSPORTNI DOKUMENTI U MEĐUNARODNOM TERETNOM ŽELJEZNIČKOM PREVOZU (CIM TOVARNI LIST)

Transportni dokumenti koje se koriste u međunarodnom željezničkom prevozu su CIM tovarni list, CIM tovarni list za međunarodni prevoz CIM / SMGS tovarni list. Sadržaj tovarnog lista i ugovora o prevozu regulisani su CIM - jedinstvenim pravilima o ugovoru o međunarodnom prevozu robe željeznicom.

Uzorak CIM tovarnog lista i uputstvo za njegovo popunjavanje nalaze se u Priručniku za CIM tovarni list (GLV-CIM). Tovarni list CIM sastoji se od listova 1, 2, 3, 4 i 5.

CIM tovarni list se takođe koristi kao CUV tovarni list. U ovom slučaju, polje "CUV tovarni list" označeno je u polju 30 CIM tovarnog lista. Ova upotreba odnosi se na prevoz praznih vagona koji se prevoze kao prevozno sredstvo ili kao roba.

Sama upotreba "CIM tovarnog lista za kombinovani prevoz" nije uslov za pojednostavljeni postupak tranzita i stoga ga treba smatrati samo CIM tovarnim listom. Dakle, sve reference na CIM tovarni list u daljem tekstu odnose se i na "CIM tovarni list za kombinovani prevoz".

"CIM / SMGS tovarni list" koristi se kao CIM tovarni list u područjima u kojima se primjenjuju pravila CIM i kao tovarni list SMGS u područjima u kojima se primjenjuju pravila Međunarodnog željezničkog teretnog sporazuma (SMGS). Ta područja su Rusija, istočnoevropske zemlje i većina azijskih zemalja. Sve reference na CIM tovarni list u vezi sa pojednostavljenim postupkom tranzita za željeznički prevoz u daljem tekstu se nazivaju CIM / SMGS tovarni listovi.

5. OSNOVNI PRINCIP ZA ŽELJEZNIČKI PREVOZ

Tovarni list CIM mora uvijek sadržati referencu željezničke kompanije o korišćenom carinskom postupku.

Na osnovu podataka u CIM tovarnom listu, polazna carinska ispostava odlučuje da li se može koristiti pojednostavljeni postupak tranzita. Ako uslovi za pojednostavljeni

postupak tranzita nisu ispunjeni, privredni subjekt mora započeti redovni NCTS postupak tranzita.

Ako se u polju 58b ne zahtijeva upotreba pojednostavljenog postupka tranzita, drugi unosi na tovarnom listu moraju pokazivati da se pošiljka prevozi u okviru redovnog NCTS postupka tranzita (polje 9 tovarnog lista mora sadržati MRN broj postupka tranzita), TIR ili ATA karneta, na osnovu obrasca 302 ili sa dokazom o carinskom statusu robe (T2L). U takvim slučajevima, prevoznik je dužan po dolasku u odredišni organ predati odgovarajuće tranzitne dokumente toj carinskoj ispostavi kako bi izvršio sve propisane formalnosti.

6. STATUS NOSIOCA POSTUPKA

Ako ugovoreni prevoznik ima sjedište u trećoj zemlji, on neće imati pravo koristiti pojednostavljeni postupak tranzita, jer nosilac pojednostavljenog postupka tranzita mora imati sjedište u državi zajedničkog tranzita.

Međutim, u slučajevima kada prevoz obuhvaćen tovarnim listom CIM započinje u trećoj zemlji, prva željeznička kompanija koja preuzme robu prilikom ulaska na carinsko područje zemlje zajedničkog tranzita može djelovati kao nosilac postupka. Ugovoreni prevoznik stoga mora podnijeti zahtjev za pojednostavljeni postupak tranzita kao zastupnik željezničke kompanije iz zemlje zajedničkog tranzita. U ovim izuzetnim slučajevima, ugovoreni prevoznik i nosilac postupka nisu ista lica. Ugovoreni prevoznik popunjava polje 58a CIM tovarnog lista sa svojim podacima, a polje 58b šifrom nosioca postupka.

Isto se odnosi na slučajeve kada prevoz započinje u nekoj od ugovorenih strana konvencije, a ugovoreni prevoznik ima sjedište u trećoj zemlji. Nosilac postupka može biti jedno od ovlašćenih željezničkih kompanija uključenih u prevoz.

Nosilac postupka tranzita će, u skladu sa članom 10 konvencije, biti odgovoran za podnošenje obezbjeđenja za plaćanje iznosa uvoznih dažbina koje odgovaraju carinskom dugu ili drugim troškovima koji mogu nastati u postupku tranzita (mogući carinski dug).

Ako ovlašćena željeznička kompanija nije ovlašćena da koristi zajedničko obezbeđenje, može učestvovati u prevoznom lancu samo kao „učesnik“, a ne kao nosilac postupka.

7. ODREĐENE KARAKTERISTIKE UGOVORENOG PREVOZNIKA

Ako je ugovoreni prevoznik polazna ili tranzitna željeznička kompanija ili željeznička kompanija u zemlji odredišta, on može djelovati kao nosilac postupka ako ispunjava uslove za pojednostavljeni postupak tranzita.

Kada ugovoreni prevoznik ne ispunjava zahtjeve za pojednostavljeni postupak tranzita (nije ovlašćen koristiti pojednostavljeni postupak tranzita), ne može djelovati kao

nosilac postupka, jer se upotreba pojednostavljenog postupka može odobriti samo nosiocu postupka.

Uopšteno, nosilac postupka mora ispunjavati uslove za pojednostavljeni postupak tranzita. Međutim, ugovoreni prevoznik se takođe može prijaviti za upotrebu pojednostavljenog postupka kao zastupnik druge željezničke kompanije, koja ispunjava uslove i može djelovati kao nosilac postupka.

8. UNOS TARIFNOG BROJA

CIM tovarni list ne sadrži posebno polje za unos HS tarifnog broja (6 cifri). Polje 24 može sadržati šestocifreni NHM broj (koji se koristi za identifikaciju tereta u željezničkom prevozu), a koji se zasniva na HS tarifnom broju, ali mu ne odgovara uvijek. Tamo gdje to zahtijeva carinsko zakonodavstvo, HS tarifni broj se unosi u polje 21 CIM tovarnog lista.

9. REDOVNI POSTUPAK TRANZITA ZA ROBU KOJA SE PREVOZI ŽELJEZNICOM

Postupak tranzita se može vršiti kao redovan postupak ili pojednostavljeni postupak, u zavisnosti od izdatih odobrenja.

Za robu koja se prevozi željeznicom u okviru redovne tranzitne deklaracije primjenjuje se NCTS, kako je opisano u Obavještenju o stavljanju robe u tranzitni postupak korišćenjem NCTS-a (Novi kompjuterizovani tranzitni sistem), uz određena odstupanja za željeznički prevoz.

Carinska ispostava nadležna za polaznu željezničku stanicu jeste polazna carinska ispostava. Carinska ispostava nadležna za odredišnu željezničku stanicu jeste odredišna carinska ispostava. Ako je prevoz željeznicom započeo prije ulaska na carinsko područje Crne Gore ili u zemlji zajedničkog tranzita (nakon pristupanja CG Konvenciji CTC), polazna željeznička stanica jeste stanica pri carinskoj ispostavi prvog ulaska. Ako se prevoz željeznicom nastavlja nakon napuštanja carinskog područja Crne Gore ili zemlje zajedničkog tranzita (nakon pristupanja CG Konvenciji CTC), bez ponovnog ulaska, odredišna željeznička stanica jeste stanica pri izlaznoj carinskoj ispostavi.

Odstupajući od opšte obaveze plombiranja pošiljki za potrebe identifikacije, ni prevozna sredstva ni pojedinačni paketi koji sadrže robu ne moraju biti plombirani ako mjere identifikacije primjenjuje željeznička kompanija, i ako polazna carinska ispostava ne odluči drugačije.

Roba koja se prevozi željeznicom u okviru tranzitnog postupka ne mora se podnijeti tranzitnoj carinskoj ispostavi, pod uslovom da tranzitna carinska ispostava može drugim sredstvima provjeriti prelazak robe preko granice. Takva provjera trebala bi se sprovesti samo ako je to potrebno. Provjera se može sprovesti naknadno.

Ako dođe do incidenta, prevoznik u čijem je posjedu roba mora prijaviti incident najbližoj carinskoj ispostavi kako bi bio evidentiran u NCTS. Međutim, kada se jedna

ili više kola, odnosno vagona isključe iz kompozicije željezničkih kola ili vagona zbog tehničkih problema, što se u smislu carinskih propisa smatra incidentom, prevoznik može nastaviti tranzitnu operaciju. Za pojam „tehnički problemi” potrebno je primijeniti široko tumačenje kojim se obuhvataju i događaji poput razdvajanja vozova ili isključivanja vagona zbog nepredviđenih operativnih problema.

Ako se jedna ili više kola, odnosno vagona isključe iz kompozicije željezničkih kola, odnosno vagona zbog tehničkih problema, odredišna carinska ispostava treba da obavijesti polaznu carinsku ispostavu najkasnije dvanaestog dana, od dana kada je prvi dio robe podnijet. Ako se roba već prevozi do odredišne stanice prije pokretanja postupka provjere završetka postupka tranzita, roba može do pristizanja ostati pod nadzorom po osnovu postojećeg tranzitnog postupka. Ako je roba u trenutku provjere završetka postupka tranzita i dalje zaustavljena na lokaciji incidenta, za nastavak kretanja može se podnijeti nova tranzitna deklaracija. Tačan postupak primjenjiv na isključene vagone procjenjivaće se za svaki pojedinačni slučaj. Takve procjene u načelu obavlja carinska ispostava nadležna za mjesto na kojem je došlo do incidenta, a tokom provjere završetka postupka tranzita, ako je pokrenuta, Grupa za tranzit stupa u kontakt sa odredišnom carinskom ispostavom. Podnošenje nove tranzitne deklaracije za isključene vagone koji nisu podnešeni u roku od dvanaest dana jedan je od mogućih ishoda.

Roba podnesena odredišnoj carinskoj ispostavi se, nakon završetka postupka tranzita, stavlja u naredni carinski postupak ili u privremeni smještaj. Dio referentnog iznosa zajedničkog obezbjeđenja koji je blokiran može se ponovno upotrebiti od trenutka završetka tranzitnog postupka (čak i ako dio pošiljke nije još podnešen). Međutim, tranzitni postupak nije okončan, pa carinski organ i dalje može, prema potrebi, uputiti obavještenje prema garantu o odgovornosti za dug nastao u postupku tranzita, na primjer ako isključeni vagon nikada ne pristigne.

Ako vagoni pristignu u roku od 12 (dvanaest) dana, nakon što je odredišna CI utvrdila da je tranzitni postupak završen bez nepravilnosti, može se poslati rezultat kontrole kojim se potvrđuje da je roba propisno stigla navođenjem oznake A, a odredišna carinska ispostava može zatim okončati tranzitni postupak. Međutim, ako vagoni ne pristignu u roku od 12 dana, tranzitni postupak ne može se okončati. Odredišna carinska ispostava mora poslati rezultate kontrole s oznakom B i navesti da nedostaju vagoni/roba. U ovom slučaju carinski organ odlučuje u skladu sa postupkom provjere za robu u nacionalnom postupku tranzita i u skladu sa mjerama koje je preduzela ispostava nadležna za incident. Prethodno opisani postupak vodiće se u NCTS-u 5. faze kao „djelimično puštanje”.

Na robu koja se prevozi željeznicom, uz odobrenje, se mogu primjenjivati pojednostavljena koja omogućava status ovlašćenog pošiljaoca i status ovlašćenog primaoca, opisani u Obavještenju stavljanja robe u tranzitni postupak korišćenjem NCTS sistema.

10. POJEDNOSTAVLJENI POSTUPAK TRANZITA ZA ROBU KOJA SE PREVOZI ŽELJEZNICOM - UPOTREBA TRANZITNE DEKLARACIJE SA MANJIM BROJEM PODATAKA

U skladu sa odredbama carinskog zakonodavstva (član 158, stav 5, tačka 4 Carinskog zakona i član 451 Uredbe o bližem načinu sprovođenja carinskih postupaka i carinskih formalnosti), uz izdato odobrenje, može se koristiti pojednostavljeni postupak upotreba tranzitne deklaracije sa manjim brojem podataka.

Carinski organ može izdati odobrenje za upotrebu tranzitne deklaracije sa manjim brojem podataka, na zahtjev željezničke kompanije koja ispunjava sledeće uslove:

- podnosilac zahtjeva ima sjedište na carinskom području Crne Gore
- podnosilac zahtjeva je izjavio da će redovno upotrebljavati tranzitni postupak (najmanje 7 mjesečno)
- podnosilac zahtjeva u poslednje tri godine prije podnošenja zahtjeva, nije počinio teže ili više puta kršio carinske i poreske propise, uključujući krivično djelo koje se odnosi na privrednu djelatnost podnosioca zahtjeva, izvršene od strane:
  - o lica na koje se odluka odnosi;
  - o odgovornog lica u privrednom društvu na koje se odluka odnosi ili koje vrši kontrolu nad njegovim upravljanjem;
  - o lica nadležnog za carinska pitanja u privrednom društvu na koje se odluka odnosi;
- podnosilac zahtjeva posjeduje visok nivo kontrole aktivnosti i protoka robe, kroz zadovoljavajuće vođenje poslovne evidencije i, po potrebi, evidencije o prevozu robe, koja omogućava odgovarajuće carinske kontrole
- podnosilac zahtjeva ima praktične standarde i stručnosti ili profesionalne kvalifikacije koje su u neposrednoj vezi sa aktivnošću koja se sprovodi.

Odobrenje se izdaje ukoliko carinski organ može da vrši carinski nadzor bez uvođenja administrativnih mjera koje su nesrazmjerne privrednim potrebama.

11. ODOBRENJE ZA UPOTREBU TRANZITNOG POSTUPKA NA OSNOVU PAPIRNIH DOKUMENATA

U skladu sa članom 55 stav 3 konvencije, postupak tranzita zasnovan na papirnim dokumentima (CIM tovarni list) primjenjivaće se nakon pristupanja Crne Gore Konvenciji o zajedničkom tranzitnom postupku za robu koja se prevozi željeznicom do datuma početka upotrebe NCTS faza 5 u svim članicama konvencije.

Zahtjev za izdavanje odobrenja korišćenja papirnog postupka tranzita za robu koja se prevozi željeznicom sa pratećom dokumentacijom, se podnosi u arhivu carinskog organa, na adresi: ulica Oktobarske revolucije 128, Podgorica.

Odobrenje se može izdati željezničkoj kompaniji (podnosiocu zahtjeva) ako ispunjava uslove utvrđene u članu 57 konvencije:

- podnosilac zahtjeva je željeznička kompanija;
- podnosilac zahtjeva ima sjedište na carinskom području Crne Gore;
- podnosilac zahtjeva redovno, u prosjeku najmanje 7 deklaracija na mjesečnom nivou, koristi postupak tranzita ili nadležni carinski organ zna da podnosilac zahtjeva može ispuniti obaveze povezane sa postupkom, i
- podnosilac zahtjeva u posljednje tri godine prije podnošenja zahtjeva, nije počinio teže ili više puta kršio carinske i poreske propise, uključujući krivično djelo koje se odnosi na privrednu djelatnost podnosioca zahtjeva, izvršene od strane:
  - lica na koje se odluka odnosi;
  - odgovornog lica u privrednom društvu na koje se odluka odnosi ili koje vrši kontrolu nad njegovim upravljanjem;
  - lica nadležnog za carinska pitanja u privrednom društvu na koje se odluka odnosi.

Odobrenje se izdaje pod uslovom da:

- carinski organ smatra da će moći nadgledati primjenu postupka tranzita i sprovesti kontrole bez administrativnog tereta koji nije srazmjeran zahtjevima privrednog subjekta; i
- podnosilac zahtjeva vodi evidenciju koja omogućava nadležnim carinskim organima da izvrše efikasne kontrole.

Osim navedenog, željeznička kompanija mora potpisati odgovarajuću izjavu o odgovornosti. Primer izjave nalazi se u prilogu 1 ovog obavještenja.

CIM tovarni list smatraće se tranzitnom deklaracijom ako željeznička kompanija ima izdato odobrenje za upotrebu pojednostavljenog željezničkog postupka tranzita i zatraži upotrebu ovog postupka urednim popunjavanjem CIM tovarnog lista kako je opisano u ovom obavještenju.

Ovlašćena željeznička kompanija koja nije ovlašćena da koristi zajedničko obezbeđenje može učestvovati u željezničkom prevoznom lancu samo kao „učesnik“, a ne kao „nosilac postupka“.

Srednji (*intermediate*) željeznički prevoznik može dobiti odobrenje čak i ako ne ispunjava sve uslove za pojednostavljeni postupak, ako željeznička kompanija koja ispunjava uslove za pojednostavljeni postupak djeluje kao nosilac postupka i kada srednji željeznički prevoznik nije posljednji u zemlji odredišta.

11.1. USLOVI ZA KORIŠĆENJE POJEDNOSTAVLJENOG POSTUPKA TRANZITA NA OSNOVU PAPIRNIH DOKUMENATA

Željeznička kompanija koja želi koristiti pojednostavljeni postupak tranzita mora isti zahtijevati popunjavanjem polja 58b na CIM tovarnom listu. Zahtjev se podnosi kada je polje „DA“ označeno sa „x“, a u polju 58b naznačen četvorocifreni UIC broj nosioca

postupka. Pojednostavljeni postupak može se koristiti samo ako robu prevozi nekoliko željezničkih kompanija u prevoznom lancu i ako su sve uključene željezničke kompanije ovlaštene od carinskih organa. Željezničke kompanije koje ispunjavaju uslove za pojednostavljeni postupak tranzita navedene su u prilogu 2 uz uputstvo koji se stalno ažurira. U tim se slučajevima tovarni list CIM smatra deklaracijom za postupak tranzita i istovremeno transportnim dokumentom.

Za postupke tranzita strane robe unutar Crne Gore, gdje prevoz obično obavlja jedna željeznička kompanija, primjenjuje se redovni NCTS postupak tranzita, jer nisu ispunjeni uslovi za upotrebu CIM-a kao tranzitne deklaracije. Na primjer, za liniju Bar - Podgorica mora se koristiti redovni NCTS za prevoz robe željeznicom, a ne samo CIM tovarni list.

Scenariji koji uključuju prevoznike različitog statusa koji su iz različitih zemalja i konkretni primjeri prevoza strane robe mogu se naći u Priručniku o tranzitu (dio VI, odjeljak 3.5).

11.2. OSNOV ZA ODBIJANJE ZAHTJEVA ZA POJEDINOSTAVLJENI POSTUPAK TRANZITA NA OSNOVU PAPIRNIH DOKUMENATA

Pojednostavljeni postupak na osnovu papirnih dokumenata tranzita nije moguće koristiti:

- kada je u prevoz uključena samo jedna željeznička kompanija, a u CIM tovarnom listu nisu navedene najmanje dvije UIC šifre ovlaštenih prevoznika;
- kada se željeznička kompanija koja prevozi robu u okviru pojednostavljenog postupka tranzita ne nalazi na spisku ovlaštenih željezničkih kompanija koja ispunjavaju uslove za pojednostavljeni postupak tranzita;
- kada prije otpreme voza od strane željeznike kompanije nije popunjeno polje 58b CIM tovarnog lista (polje „DA“ označeno sa „x“).

Ako nisu ispunjeni svi uslovi za upotrebu pojednostavljenog postupka tranzita, koristi se redovni postupak tranzita (NCTS). CIM tovarni list se tada koristi samo kao transportni dokument.

Kada se koristi pojednostavljeni postupak tranzita, a prevoz započinje u zemlji u kojoj se primjenjuju pravila SMGS, željeznička kompanija u toj zemlji mora osigurati da se unesu podaci o ugovorenom prevozniku i nosiocu postupka u tovarni list prije ulaska pošiljke na carinsko područje.

11.3. UGOVORENI PREVOZNIK I NOSILAC POSTUPKA

Zadatak je ugovorenog prevoznika (prevoznik koji je zaključio ugovor o prevozu sa pošiljaocem u skladu sa Konvencijom COTIF) da se prijavi za pojednostavljeni postupak tranzita i popuni polje 58b na CIM tovarnom listu, jer samo on ima potrebne podatke o tome koje željezničke kompanije su uključene u prevoz.

Nosilac postupka u tranzitu za robu koja se prevozi željeznicom je ovlaštena željeznička kompanija sa sjedištem u državi zajedničkog tranzita, koja preuzima robu sa CIM-om kao tranzitnom deklaracijom za postupak tranzita i popunjava polje 58b CIM-a označavanjem polja "DA" sa x i unosom njegove UIC šifre. Ugovoreni prevoznik i nosilac postupka su ista osoba.

Kada se nakon podnošenja zahtjeva roba stavi u postupak tranzita, ugovoreni prevoznik će djelovati kao nosilac postupka.

Međutim, ako prevoz započinje izvan carinskog područja, a roba se unosi na carinsko područje, nosilac postupka je ovlaštena željeznička kompanija sa sjedištem u državi zajedničkog tranzita i u čije ime strana željeznička kompanija iz treće države ispunjava CIM polje 58b. Ugovoreni prevoznik iz treće zemlje unosi svoje podatke u polje 58a. U ovom slučaju, ugovoreni prevoznik i nosilac postupka nisu ista osoba.

Nosilac postupka preuzima obavezu da bude odgovoran za implicitnu izjavu sljedećih¹ ili uzastopnih² željezničkih kompanija koje su uključeni u primjenu pojednostavljenog postupka da ispunjavaju zahtjeve pojednostavljenog tranzitnog postupka za robu, koja se prevozi željeznicom.

Ako zahtjevi za primjenu papirnog tranzitnog postupka za robu koja se prevozi željeznicom nisu ispunjeni, nosilac postupka odgovoran je za carinski dug koji je nastao.

Na tovarnom listu CIM, polje 58a označeno je "ugovoreni prevoznik", sljedeći i zamjenski prevoznik označeni su u polju 57 kao "ostali prevoznici".

11.4. OBAVEZE OVLAŠĆENOG PRIVREDNOG DRUŠTVA ZA ŽELJEZNIČKI PREVOZ (član 94 konvencije)

Robu uzastopno preuzimaju i prevoze različite ovlaštene željezničke kompanije na nacionalnom nivou.

Bez obzira na obaveze nosioca postupka utvrđene u članu 8 konvencije, Dodatka I, druge ovlaštene željezničke kompanije koje preuzimaju robu tokom prevoza i navedene u polju 57 CIM-a takođe će biti odgovorne za robu koja se prevozi postupkom tranzita željeznicom.

Ovlaštene željezničke kompanije koje se bave prevozom solidarno će odgovarati carinskim organima za svaki mogući carinski dug.

Željezničke kompanije sarađuju međusobno i dogovaraju se o zajedničkom sistemu provjere nepravilnosti u kretanju robe i biće odgovorne za:

- odvojeno plaćanje troškova prevoza na osnovu podataka koje treba čuvati za svaki postupak tranzita, za robu koja se prevozi željeznicom i za nezavisne

¹ Sljedeći odnosno uzastopni prevoznik je odgovoran pošiljaocu na osnovu ugovora o prevozu

² Zamjenski prevoznik je prevoznik koji nije sklopio ugovor o prevozu, ali mu je ugovoreni ili uzastopni prevoznik povjerio potpuno ili djelomično izvršenje željezničkog prevoza

- ovlašćene željezničke kompanije u svakoj državi zajedničkog tranzita za svaki mjesec;
- razdvajanja troškova prevoza za svaku državu zajedničkog tranzita na čije područje se roba unosi tokom primjene zajedničkog postupka tranzita za robu koja se prevozi željeznicom; i
  - plaćanje odgovarajućeg dijela troškova svakog od ovlašćenih prevoznika uključenih u prevoz.

11.5. FORMALNOSTI KOJE TREBA OBAVITI U POLAZNOJ ILI ULAZNOJ CARINSKOJ ISPOSTAVI (čl. 97 konvencije, čl. 423-428 uredbe)

Kada se roba stavlja u pojednostavljeni postupak tranzita za prevoz željeznicom i gdje postupak započinje i okončava se na carinskom području, roba i CIM tovarni list moraju se predati polaznoj carinskoj ispostavi.

Ako se utvrdi da su ispunjeni uslovi za upotrebu pojednostavljenog postupka tranzita, primjenjuje se postupak naveden u nastavku.

Postupak tranzita započinje u polaznoj carinskoj ispostavi. Kada se roba stavlja u pojednostavljeni postupak tranzita za prevoz željeznicom i kada se postupak tranzita pokreće na carinskom području, roba i CIM tovarni list moraju se predati polaznoj carinskoj ispostavi.

Polazna carinska ispostava će u polje 99 listova 1, 2, 3 i 5 tovarnog lista CIM unijeti jednu od sljedećih šifara postupka tranzita:

- „T1“ ili „T1ME“ ako se roba otprema po postupku T1 (spoljnji postupak tranzita);
- „T2“ ili „T2LME“ ako se roba otprema po postupku T2 (unutrašnji postupak tranzita).

Oznaku T2 pečatom će ovjeriti polazna carinska ispostava. Ako na tovarnom listu nema naznake vrste postupka, smatra se da je to postupak spoljnog tranzita.

Tovarni list ima oznaku "T2LME" ako se CIM tovarni list koristi kao dokaz carinskog statusa domaće robe.

Osim kopije lista 5 tovarnog lista CIM, polazna carinska ispostava vraća sve kopije učesniku u postupku. Kopija lista 5 CIM može se koristiti kao dokument na osnovu kojeg carinski organ može utvrditi da su ispunjeni uslovi za upotrebu pojednostavljenog postupka tranzita. Kopija lista 5 jedini je dokument koji zadržava polazna carinska ispostava nakon što je roba stavljena u pojednostavljeni postupak tranzita, tako da se samo na osnovu tog dokumenta može naknadno provjeriti opravdanost upotrebe pojednostavljenog postupka tranzita. Stoga, pored listova 1, 2 i 3 CIM tovarnog lista, polazna carinska ispostava mora popuniti kopiju lista 5 prije nego što stavi robu u pojednostavljeni postupak tranzita.

Ako je željeznička kompanija ovlašćeni pošiljalac prema članu 442 Uredbe, željeznička kompanija unosi odgovarajuću šifru tranzitnog postupka u listove 1, 2 i 3 CIM tovarnog lista (polje 99). Podnošenje robe i CIM-a polaznoj carinskoj ispostavi nije potrebno